

REFERAT DE APROBARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de reglementare

Ordin pentru completarea Procedurii privind fundamentarea și aprobarea planurilor de dezvoltare și a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 98/2022

Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii reglementării

1. Contextul și cadrul european de reglementare (Descrierea situației actuale)	Ordinul pentru completarea <i>Procedurii privind fundamentarea și aprobarea planurilor de dezvoltare și a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 98/2022</i> respectă prevederile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare (<i>Lege</i>), care transpune Directiva nr. 944/2019 a Parlamentului European și prevederile Regulamentului (UE) 943/2019 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 Iunie 2019 privind piața internă de electricitate.
2. Cadrul național de reglementare	Se propune spre aprobare Ordinul pentru completarea Procedurii privind fundamentarea și aprobarea planurilor de dezvoltare și a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice, , aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 98/2022 în baza următoarelor prevederi normative: - art. 5 alin. (1) lit. c) și alin. (5) și ale art. 9 alin. (1) lit. h) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012; - art. 32 ¹ și ale art. 46 ¹ din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.
3. Scopul reglementării	În conformitate cu prevederile <i>Legii</i> , operatorul de transport și de sistem și operatorii concesionari ai serviciului de distribuție a energiei electrice au obligația de a realiza lucrări de întreținere, reabilitare, modernizare și dezvoltare a rețelelor pe care le operează, astfel încât acestea să funcționeze în condiții de siguranță, de eficiență, fiabilitate și de protecție a mediului, cu respectarea planurilor de urbanism, a dreptului de proprietate, a protecției mediului, a sănătății și vieții persoanelor și cu economisirea energiei, conform normelor tehnice și de siguranță cuprinse în reglementările tehnice în vigoare. În acest scop, operatorii sunt obligați să realizeze lucrări de mentenanță și lucrări de investiții, astfel încât să opereze rețelele electrice de interes public cu respectarea obligațiilor stipulate în licențele emise de ANRE privind siguranța, performanța serviciului, continuitatea alimentării cu energie electrică, respectiv cu respectarea normelor tehnice specifice activității proprii, precum și a prevederilor din contractele directe cu clienții. Stabilirea necesarului de lucrări și programarea acestora este responsabilitatea exclusivă a operatorilor, ANRE având rolul monitorizării acestor lucrări din perspectiva evoluției indicatorilor de performanță a serviciului prestat.

Costurile investițiilor realizate de operatorul de transport și de sistem și de operatorii de distribuție concesionari sunt recuperate de la clienți prin tarifele reglementate specifice serviciilor prestate, cu condiția ca acestea să îndeplinească criteriile de acceptare și includere în tarife, prevăzute în procedură, referitoare la eficiența economică și la prețul de piață al acestora. Analiza privind îndeplinirea criteriilor de acceptare a costurilor în tarife este efectuată de ANRE ex-ante, în faza de programare și ex-post, după realizarea acestor investiții.

Art. 32¹ din *Lege*, introdus prin *OUG nr. 143/2021 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea unor acte normative*, aprobată prin *Legea nr. 248/2022*, prevede următoarele:

”(1) Operatorul de transport și de sistem nu deține, nu dezvoltă, nu administrează și nu exploatează instalații de stocare a energiei.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), ANRE poate permite operatorilor de transport și de sistem să dețină, să dezvolte, să administreze sau să exploateze instalații de stocare a energiei care sunt componente de rețea complet integrate și au fost aprobate de către ANRE sau dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) în urma unei proceduri de licitație deschisă, transparentă și nediscriminatorie, supusă revizuirii și aprobării de către ANRE, nu li s-a atribuit altor părți dreptul de a deține, de a dezvolta, de a controla, de a administra sau de a exploata astfel de instalații sau aceste alte părți nu pot furniza respectivele servicii la un cost rezonabil și în timp util;

b) astfel de instalații sau servicii de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței sunt necesare pentru ca operatorii de transport și de sistem să își îndeplinească obligațiile care le revin în temeiul prezentei legi în vederea exploatării eficiente, fiabile și sigure a sistemului de transport, iar respectivele instalații și servicii nu sunt utilizate pentru a cumpăra sau vinde energie electrică pe piețele de energie electrică;

c) ANRE a evaluat necesitatea unei astfel de excepții, a efectuat o evaluare ex-ante a aplicării procedurii de licitație, inclusiv a condițiilor respectivei proceduri de licitație, și și-a dat aprobarea. ANRE poate redacta orientări sau clauze de achiziții pentru a ajuta operatorii de transport și de sistem să asigure o procedură de licitație corectă.

(3) Decizia de a acorda o excepție se notifică ACER și Comisiei Europene, împreună cu informațiile pertinente referitoare la cerere și la motivele acordării respectivei excepții.

(4) ANRE efectuează, la intervale regulate sau cel puțin la fiecare cinci ani, o consultare publică cu privire la instalațiile existente de stocare a energiei pentru a evalua eventuala disponibilitate și eventualul interes de a investi în astfel de instalații. Atunci când consultarea publică, evaluată de ANRE, arată că există părți terțe care pot deține, dezvolta, exploata sau administra astfel de instalații în mod eficace din punctul de vedere al costurilor, ANRE asigură încetarea treptată a activităților desfășurate de operatorii de transport și de sistem în acest domeniu în termen de 18 luni. În condițiile acestei proceduri, ANRE poate permite operatorilor de transport și de sistem să primească o

compensație rezonabilă, în special pentru a recupera valoarea reziduală a investiției realizate de aceștia în instalațiile de stocare a energiei.

(5) Alin. (4) nu se aplică în cazul componentelor de rețea complet integrate sau pentru perioada de amortizare obișnuită a noilor instalații de stocare în baterii pentru care se ia o decizie finală privind investiția până în 2024, cu condiția ca astfel de instalații de stocare în baterii:

a) să fie conectate la rețea în următorii doi ani;

b) să fie integrate în sistemul de transport;

c) să fie utilizate exclusiv pentru restabilirea instantanee reactivă a securității rețelei în caz de situații neprevăzute în rețea, dacă o astfel de măsură de restabilire începe imediat și se încheie în momentul în care redispecerizarea regulată poate rezolva situația;

d) să nu fie utilizate pentru a cumpăra sau vinde energie electrică pe piețele de energie electrică, inclusiv pentru echilibrare.”

Art. 46¹ din Lege, introdus prin OUG nr. 143/2021 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea unor acte normative, aprobată prin Legea nr. 248/2022, prevede următoarele:

”(1) Operatorii de distribuție nu au dreptul să dețină, să dezvolte, să administreze și să exploateze instalațiile de stocare a energiei.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), ANRE poate permite operatorilor de distribuție să dețină, să dezvolte, să administreze sau să exploateze instalații de stocare a energiei care sunt componente de rețea complet integrate și au fost aprobate de către ANRE sau dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) în urma unei proceduri de licitație deschisă, transparentă și nediscriminatorie, supusă revizuirii și aprobării de către ANRE, nu li s-a atribuit altor părți dreptul de a deține, de a dezvolta, de a administra sau de a exploata astfel de instalații sau aceste alte părți nu pot furniza respectivele servicii la un cost rezonabil și în timp util;

b) astfel de instalații sunt necesare pentru ca operatorii de distribuție să își îndeplinească obligațiile care le revin în temeiul prezentei legi în vederea exploatării eficiente, fiabile și sigure a sistemului de distribuție, iar instalațiile nu sunt utilizate pentru a cumpăra sau vinde energie electrică pe piețele de energie electrică;

c) ANRE a evaluat necesitatea unei astfel de excepții și a efectuat o evaluare a procedurii de licitație, inclusiv a condițiilor respectivei proceduri, și și-a dat aprobarea. ANRE poate redacta orientări sau clauze de achiziții pentru a ajuta operatorii de distribuție să asigure o procedură de licitație corectă.

(3) ANRE efectuează, la intervale regulate sau cel puțin la fiecare cinci ani, o consultare publică cu privire la instalațiile existente de stocare a energiei pentru a evalua eventuala disponibilitate și eventualul interes de a investi în astfel de instalații. Atunci când consultarea publică, evaluată de ANRE, arată că există părți terțe care pot deține, dezvolta, exploata sau administra astfel de instalații în mod eficace din punctul de vedere al costurilor, ANRE asigură încetarea treptată a activităților desfășurate de operatorii de distribuție în acest domeniu în termen de 18 luni. În condițiile acestei proceduri, ANRE

	<p><i>poate permite operatorilor de distribuție să primească o compensație rezonabilă, în special pentru a recupera valoarea reziduală a investiției realizate de aceștia în instalațiile de stocare a energiei.</i></p> <p>(4) Prevederile alin. (3) nu se aplică în cazul componentelor de rețea complet integrate sau pentru perioada de amortizare obișnuită a noilor instalații de stocare în baterii pentru care se ia o decizie finală privind investiția până la 4 iulie 2019, cu condiția ca astfel de instalații de stocare în baterii:</p> <p>a) să fie conectate la rețea în următorii doi ani;</p> <p>b) să fie integrate în sistemul de distribuție;</p> <p>c) să fie utilizate exclusiv pentru restabilirea instantanee reactivă a securității rețelei în caz de situații neprevăzute în rețea, dacă o astfel de măsură de restabilire începe imediat și se încheie în momentul în care redispecerizarea regulată poate rezolva situația;</p> <p>d) să nu fie utilizate pentru a cumpăra sau vinde energie electrică pe piețele de energie electrică, inclusiv pentru echilibrare.”</p> <p>Propunem spre aprobare prezentul ordin, în vederea transunerii în legislația secundară a prevederilor antementionate din <i>Lege</i>.</p>
<p>4. Schimbări preconizate / măsurile propuse prin prezenta reglementare</p>	<p>În vederea armonizării cadrului de reglementare cu modificările aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, prin <i>OUG nr. 143/2021 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea unor acte normative</i>, aprobată prin <i>Legea nr. 248/2022</i>, se propune completarea <i>Procedurii privind fundamentarea și aprobarea planurilor de dezvoltare și a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice</i>, aprobată prin <i>Ordinul președintelui ANRE nr. 98/2022</i>.</p> <p>Astfel, propunem completarea art. 27 alin. (3) din <i>Procedură</i> cu o nouă literă, litera h), pentru includerea instalațiilor de stocare a energiei electrice în categoria investițiilor necesare, care au ca scop dezvoltarea, modernizarea și creșterea eficienței rețelei, a indicatorilor de calitate prevăzuți în standardele de performanță în vigoare.</p> <p>Totodată, propunem completarea art. 27 alin. (4) din <i>Procedură</i> cu o nouă literă, litera g), pentru includerea instalațiilor de producere a energiei electrice din surse regenerabile, cu sau fără instalații pentru stocarea acestora, amplasate într-o stație electrică proprie în categoria investițiilor justificabile, pentru care cheltuielile aferente trebuie analizate în raport cu beneficiile pe care le aduc utilizatorilor.</p> <p>La art. 42¹ alin. (1) din <i>Procedură</i> s-a prevăzut necesitatea aprobării în prealabil de către ANRE a solicitării OR de acordare a excepției de la prevederile art. 32¹ alin. (1), respectiv 46¹ alin. (1) din <i>Lege</i>, conform unei proceduri distincte.</p>

	De asemenea, la art. 42 ¹ alin. (2) se propune completarea Procedurii cu o anexă, anexa nr. 8, care cuprinde metoda de calcul pentru evaluarea din punctul de vedere al eficienței economice a lucrărilor de investiții menționate în antecedentă.
5. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a – Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de reglementare

1. Impactul macroeconomic a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei b) impactul asupra operatorilor economici c) impactul asupra consumatorilor/ clienților finali (variații de preț sau altele asemenea)	Prezentul proiect de ordin include măsuri de transpunere în legislația secundară prevederilor Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.
2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
3. Impact asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
4. Implicații sociale	Nu este cazul.
5. Impact asupra mediului	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a – Mențiuni privind impactul financiar preconizat asupra bugetului ANRE

Nu este cazul.

Secțiunea a 5-a - Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Nu este cazul.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul.
3. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
4. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a - Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale de specialitate și operatori economici din domeniu	
2. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități	Nu este cazul.
3. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Nu este cazul.
4. Alte informații	Nu este cazul.

În considerarea celor menționate, precum și a dispozițiilor art. 6 alin. (3) coroborate cu prevederile art. 30 alin. (1) litera c) și alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, precum și prevederile art. 54 și ale art. 55 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului României nr. 561/2009, vă supunem spre analiză și aprobare *Ordinul pentru completarea Procedurii privind fundamentarea și aprobarea planurilor de dezvoltare și a planurilor de investiții ale operatorului de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 98/2022.*